

Rashonden in grootmoeders tijd...

Chow Chow 'Choonam Chu Tang'

Het duikt onverwacht op: een stapeltje negatieven in een doosje met de jaartallen 1938 en 1941.

De fotograaf die de zwart-wit kiekjes van honden op een tentoonstelling maakt is Arthur Weisz. Hij is in 1903 in Berlijn geboren, vestigt zich 1932 in Voorthuizen en vertrekt na 1946 naar Brazilië...

• *Kamp. Choonam Chu Tang, op deze foto vier jaar oud.*

Bij iedere aflevering in deze serie is tot op heden een oproep geplaatst met de vraag wie de locatie of de naam van de tentoonstelling herkent. Helaas, geen enkele reactie. Totdat hoofdredacteur Ruud Haak een brainwave krijgt en de honden uit deze artikelenreeks gaat vergelijken met tentoonstellingsuitslagen uit 1938 en 1941. En ja, hij vindt de missing link in de twee concurrerende hondenbladen 'De Hond' en het 'Nederlandsch Kynologisch Tijdschrift', in de jaargangen van 1938.

Nu weten we dat de locatie de tuin van Muis Sacrum in Arnhem is en dat het

gaat om de Kampioenschapstentoonstelling van de K.C. Arnhem op 24 juli 1938, met 412 inschrijvingen. Een reporter meldt in *De Hond*: *Zoo'n bemoedigend resultaat geeft weer hoop voor de toekomst en wie weet, als alle strubbelingen nu op bevredigende wijze worden opgelost, overbodige conflicten worden bijgelegd en als allen verder handelen in een geest van verdraagzaamheid, dat dan ook de komende tentoonstellingen daar nog baat van ondervinden!*

Een 73 jaar oude tekst, die gisteren geschreven had kunnen worden!

Wat zien we?

In de eerste plaats: twee foto's van een Chow Chow. Eén wordt genomen tijdens het voorbrengen door zijn handler en de ander toont een Chow Chow zittend op een tafeltje. We weten nu dat dit de tuin van Muis Sacrum is, gelegen in een woonwijk en afgeschermd met rietmatten. Het meubilair is gemaakt van houten latten en ijzeren frames; het soort dat je aantreft in speeltuinen en uitspanningen.

De Chow die wordt voorgebracht – inschrijfnummer 209 – staat op het

- In het befaamde 'The Book of the Chow Chow' van Samuel Draper staat deze foto van mevrouw Roes waarop ze hetzelfde pakje draagt als op de foto met Chu Tang uit 1938. De hier afgebeelde hond is de in 1939 geboren teef Tsing-Pauw van de Doorwerth en deze foto is in 1942 genomen.

- De Chow Chow Kim van mej. P.L.C. Boudewijnse uit Lunteren wordt op dezelfde dag in juli 1938 gefotografeerd als Choonam Chu Tang.

• Mrs D.M. Hoover met de reu Ch. Brilliantine of Mancover in 1927. Schilderij van Harold Knight.

plankier dat ook in de vorige afleveringen van 'Rashonden in grootmoeders tijd' is te zien. De dame op de foto draagt een rok, met twee kokette plooitjes, en een jasje van ruitjesstof. Haar schoenen – met een behoorlijke hak – sluiten helemaal aan bij de heersende mode van de jaren veertig in de vorige eeuw. De (vage) toeschouwers hebben niet allemaal even veel belangstelling voor wat er in de ring gebeurt; ze praten met elkaar en één zit er zelfs met zijn rug naar de keuring.

En wat nog meer?

Op de foto waarop de hond wordt voorgebracht, zien we dat de knie van de achterpoot de neiging vertoont om naar voren door te buigen. Een achterhand met minimale hoekingen, dus met rechte achterpoten, is nodig om de voor dit ras zo karakteristieke steltachtige gang te krijgen.

Volgens de huidige rasvereniging is de achterhand nu een punt van aandacht bij het fokken. De Chow Chow blijkt relatief veel kruisbandproblemen te hebben, wellicht ten gevolge van een mindere kwaliteit kruisbandweefsel. De rasvereniging heeft als fokbeleid dat fokdieren die geboren zijn na

1 januari 2002 onderzocht dienen te worden op heupen en knieën via een officieel gezondheidsprogramma. Hoe het gangwerk van de hond is, kunnen we helaas niet zien op een foto, net zo min als de bij dit ras zo karakteristieke blauwe tong.

Wie zien we?

Bij de afbeelding van de Chow op het plankier heeft iemand geschreven: '209 Chow-Chow Choonam Cho Thang' en dankzij Chow Chow expert Janneke Leunissen, weten we dat dit niet juist is gespeld. Het moet zijn: Choonam Chu Tang en dat brengt ons een stuk verder. Chu Tang staat in het Nederlands Honden Stamboek van 1937 (NHSB XXVIII, 47178) en wordt op 16 juli 1934 geboren uit de combinatie Choonam Jo Ho Che (1931; Ch Choonam To To x Niclos Dinah) en Choonam Golden Dream (1929; Choonam Kee Lim x Ashvale Chop Chop). Zijn vachtkleur is rood. Chu Tang is niet zomaar een Chow Chow, maar is uit de Choonam kennel in Engeland geïmporteerd. Een kennel die wordt beschreven als '... beyond any doubt the most successful and the most famous Chow kennel of the whole history of the breed'. De keurmeester (N.J. Alblas) herkent de kwaliteit van Chu Tang, want deze wordt niet alleen beste Chow Chow, maar wint ook de rasgroep Keesachtigen. En in het Nederlandsch Kynologisch Tijdschrift is te lezen: 'Chow-Chows, in een flinke verzameling van niet minder dan twintig exemplaren, zonder dat men de grote trom roerde, geniet dit ras een vrij groote populariteit.'

De keurmeester schrijft in zijn verslag: 'Dan kwam de glorie van mijn dag, de 20 Chow Chows. In OK (Open Klasse) verscheen direct de beste, Choonam Cho Tang van Mevr. A. Roes-Roes, Oosterbeek. Hij is een prachtige Chow, hij kon iets groter zijn, maar hij is niet poor. Hij kon in voorvoeten beter zijn. Hij werd

kampioen, natuurlijk.' Exposanten van nu zouden vreemd opkijken als hun hond zo'n keurrapport krijgt...

Een familielid van Chu Tang, de reu Ch. Choonam Brilliantine, wordt in 1925, net 16 maanden oud, al voor \$ 9.800,- aan Mrs Dorothy May Hoover in Chicago verkocht. Dat lijkt een immens bedrag en dat is het ook, maar Mrs Hoover is dan ook de echtgenote van multi-miljonair Howard E. Hoover, de stofzuiger magnaat...

De fokster van Chu Tang heeft meer speciale 'klanten', want ook de maharadja van Patiala (India) koopt bij haar een Chow Chow.

Onze Chu Tang is nauw verwant aan de wereldberoemde Ch. Choonam Brilliantine; Chu Tang's grootmoeder, Ashvale Chop Chop, is de moeder van Brilliantine. In het boek van Samuel Draper (The Book of the Chow Chow, 1977) wordt Chu Tang beschreven als: 'a self-red, very sound, well-balanced dog.'

• Mrs Violet Mannooch met Ch. Choonam Brilliantina, een zuster van de wereldberoemde reu Ch. Choonam Brilliantine.

♦ Het ras komt in twee haarvariëteiten voor. Dit is een Chow Chow korthaar.

♦ Een Chow Chow langhaar.

De fokster van Chu Tang

De Choonam kennel is eigendom van Mrs Violet A.M. Mannooch, die sinds 1926 in Chalfont St. Peter (Buckinghamshire, Engeland) woont. Ashvale Chop Chop, de grootmoeder van Chu Tang, is haar belangrijkste, in 1922 aangeschafte stamteef. Tussen 1922 en 1939 fokt Mrs Mannooch 19 showkampioenen, waaronder Ch. Choonam Hung Kwong, die in 1936 Best-In-Show op Crufts wordt. Behalve als fokster is Mrs Mannooch ook als keurmeester actief. Bij haar overlijden, in 1944 in Londen, zijn er 396 Chows onder haar naam geregistreerd en in 'Dog World' schrijft men over 'the World's greatest Chow Breeder.' Tot op de dag van vandaag wordt op Crufts de 'Violet Mannooch Perpetual Memorial Trophy' uitgereikt aan de beste van het ras bij de Chow Chows.

De eigenaresse van Chu Tang

Terug naar de oude foto's. De eigenaresse van Choonam Chu Tang is mevrouw A. Roes-Roes uit Oosterbeek. Is zij de dame in het rokje en met de modieuze schoenen? Ik weet het zéker, want ik ontdekte dat in het befaamde *The Book of the Chow Chow* van Samuel Draper een foto van

mevr. Roes staat, uit 1939, waarop ze hetzelfde pakje draagt! Zij zal ongetwijfeld hebben gehoord en gelezen over de grote successen van de wijd en zijd bekende Choonam kennel. In totaal schrijft mevr. Roes vijf honden in op deze tentoonstelling. Mevrouw Roes start haar 'van de Doorwerth' kennel in het tweede kwart van de twintigste eeuw en is lange jaren één van de leidende en succesvolle figuren in de Chow fokkerij. Opvallend is dat ze uit Engeland honden importeert die nauw verwant zijn aan de grote kampioenen overzee en dat is ook met Chu Tang het geval. Behalve Chu Tang, importeert mevrouw Roes ook de teef Choonam Kin-Sha, een dochter van Crufts winnaar Hung Kwong. Chu Tang wordt zowel in de fokkerij van mevr. Roes als in die van andere fokkers in Nederland gebruikt. Het stamboek van 1937 vermeldt al vijf nesten waarvan hij de vader is. De Tweede Wereldoorlog betekent de genadeslag voor de fokkerij van mevr. Roes, omdat ze wordt gedwongen te evacueren ten tijde van de slag om Arnhem (1944). Haar huis in Oosterbeek ligt midden in de frontlinie en wordt diverse keren door bomsker-

ven geraakt. Op een dag moeten de bewoners binnen een kwartier evacueren, maar niet voordat mevr. Roes getuige is van het één voor één doodschieten van haar honden. Eén drachtige teef, Tsing-Pauw van de Doorwerth, kan worden gered. Na de oorlog wordt er nog slechts één nest geboren in de 'van de Doorwerth' kennel en het is niet verwonderlijk dat mevr. Roes na deze vreselijke ervaringen de moed niet meer kan opbrengen om opnieuw te beginnen.

De bekende Chow Chow fokster Kitty van Donge (*kennel Ki-Dong*) is een nichtje van mevr. Roes-Roes en als zij van de tragedie hoort, stapt ze op de fiets en is acht uur onderweg om haar tante bij te staan. Op de terugweg zit er een puppy teefje in haar fietstas: een dochter van de geredde Tsing-Pauw: Adinda van de Doorwerth.

Wie zien we nog meer?

En dan is daar nóg een Chow Chow, zittend op het tafeltje. Van deze hond weten we dat het inschrijffnummer 199 en de eigenaar mejuffouw P.L.C. Boudewijnse is; zij woont op 'De Wulfhorst' in Lunteren. Maar, dankzij de beide voornoemde tijdschriften, weten we

ook dat dit haar jonge reu Kim is. Hij staat ingeschreven in de jeugdklas reuen en zijn keurrapport luidt: *'Eerste met U. Een jong dier van 17 maanden, die wat veel uitgrijpt voor een Chow.'*

Vanwege de oorlogssituatie vertrekt juffrouw Boudewijnse met Kim naar Engeland. Daar wordt hij eigendom van de dames Elam en Braye, die daarna zijn naam veranderen in Ransom of Padua.

De Chow Chow toen en nu

De geschiedenis van de Chow Chow dateert al van voor het begin van onze jaartelling. In het land van oorsprong, China, doet hij eeuwenlang dienst als waakhond over have en goed, maar ook als kinderoppas, jachthond en sledehond. Ook is hij als pelsdier gefokt en het is daarom niet verwonderlijk dat de Chinezen niet alleen de pels gebruiken, maar ook het vlees. Maar dat alle Chows

werden en worden opgegeten is een nonsens verhaal. Dit ras is in China door de eeuwen heen zodanig gefokt dat het zonder grote veranderingen honderden jaren bewaard is gebleven. In 1880 verschijnt de eerste Chow in Europa, in Engeland, op een hondententoonstelling. In 1895 worden de raspunten vastgesteld en wordt er een rasvereniging opgericht.

Rond de wisseling van de negentiende naar de twintigste eeuw is de Chow Chow een niet alledaagse hond in ons land. Pas na de Eerste Wereldoorlog komen er kennels van enige betekenis, die zowel honden uit Engeland als België importeren. De Nederlandse geschiedenis is niet compleet zonder een aantal 'oudere' belangrijke kennels te noemen: *'of the Golliwogs'* (Geitel-de Lange), *'van de Loumi Hoeve'* (Nuyen), *'Ki-Dong'* (van Donge), *'van Mongolië'* (v.d. Wouw), *'van de Tongelreep'* (van den Broek), *'van Majodo'* (Doll), *'Kai-Men-Ti'* (Wachholtz), *'Wamchow'* (de Jeu), *'Hoang-Ho'* (Goorkate) en *'You-Two'* (Visser).

Het ras komt in twee haarvariëteiten voor: kort- en langharig, en toegestane kleuren zijn zwart, rood, blauw, reekleurig, crème of wit, veelal geschakeerd, maar niet gevlekt of bont. In een tijd waarin de Raad van Beheer intelen en lijntelen aan banden meent te moeten leggen, is het goed nog eens te benadrukken dat bovengenoemde kennels hun successen voor een wezenlijk deel te danken hebben aan intelen, lijntelen én selecteren.

In Nederland worden de belangen van de Chow Chow behartigd door de in 1941 opgerichte Nederlandse Chow Chow Club (www.nederlandsechowchowclub.nl). Vóór die tijd vonden de Chowliefhebbers onderdak bij de Keeshonden Club. ◀

• Een Chow Chow met de voor het ras zo kenmerkende blauwe tong. (Foto: Wikimedia).